

IZZIVI ZAPOSLOVANJA IN DELA INVALIDOV

Dnevi poklicne in zaposlitvene rehabilitacije 2024

Portorož, 25. september 2024

mag. Mateja Toman

Trg dela in dejavniki zaposlovanja

Dejavniki družbeno-institucionalnega okolja

- Regulacija trga dela:
 - Neposredna (določanje obveznosti in pravic akterjev na trgu dela)
 - Posredna (spodbude, usmerjanje ravnanj s politikami)
- Položaj invalidov kot družbene kategorije:
 - diskriminacija,
 - prikazi v medijih,
 - dostopnost fizičnega in digitalnega okolja, informacij, komunikacij, javnih dobrin (šolstvo, zdravstvo, javni potniški promet,...)
- **Vloga strokovnih institucij in združenj, invalidskih organizacij.**

Dejavniki na strani delodajalca

- Informiranost o obvezah, spodbudah, podpornih storitvah.
- Stereotipi, predsodki, diskriminatorna ravnanja.
- Veščine upravljanja s človeškimi viri.
- Poznavanje delovnih procesov in vsebine delovnih mest, možnih tehničnih in organizacijskih prilagoditev.
- Organizacijska kultura.
- Družbena odgovornost.

- Ohranitev zaposlitve delovnemu invalidu.

Dejavniki na strani posameznika - invalida

- Zelo heterogena družbena skupina.
- Dodatni dejavniki slabših zaposlitvenih možnosti (starost, nemobilnost, socialna izključenost).
- Izobrazba, usposobljenost, veščine.
- Motiviranost in proaktivnost.
- Opolnomočenost, seznanjenost s podpornimi storitvami, pripomočki, prilagoditvami.

Izzivi in priložnosti

Spreminjanje področij dela, tehnološki razvoj, digitalizacija preoblikujejo zaposlitvene možnosti:

- Morebitne fizične omejitve nimajo več pomembnega vpiliva na delovno učinkovitost.
- Posebna pozornost do delavcev, ki teže osvajajo nova znanja.
- Prednosti in slabosti dela od doma oziroma dela na daljavo.
- Vključevanje vsebin s področja zaposlovanja invalidov v vse izobraževalne programe s področja kadrovskega menedžmenta, upravljanja organizacij, ekonomske podjetij,...

Izzivi in priložnosti

Motiviranje invalidov za vstop na trg dela in ohranitev delovne aktivnosti:

- Pravočasna in celovita medicinska, zaposlitvena ali poklicna rehabilitacija, sodelovanje z delodajalcem.
- Vključevanje vsebin kariernega svetovanja v različnih programih obravnave posameznika, vzgoja za aktivno življenje (nadomestilo za invalidnost po ZSVI za upravičence brez kognitivnih omejitev).
- Motivacija v obdobjih negotovih razmer in težnje po prekarnosti dela (možnost ohranitve pridobljenih pravic v primeru izgube zaposlitve).
- Skrb za vseživljenjsko učenje.

Izzivi in priložnosti

Izboljšanje položaja na trgu dela se začne veliko pred vstopom na trg dela:

- Regulacija trga dela je pomembna, a brez drugih ukrepov ni dovolj.
- Dostopnost formalnega in neformalnega izobraževanja.
- Neoviran dostop do fizičnega in digitalnega okolja, informacij, medijskih vsebin, javnih dobrin, tehničnih pripomočkov,...
- Informiranje in podpora delodajalcem.
- Pomen dejanskega uresničevanja pravic invalidov za enakopravno vključevanje v vse segmente družbenega življenja.

Vloga invalidskih organizacij

- Spremljanje uresničevanja temeljnih pravic invalidov in aktivnosti za izboljšanje njihovega položaja v družbi.
- Sodelovanje pri oblikovanju politik in ukrepov.
- Opolnomočenje posameznikov – invalidov.
- Osveščanje javnosti.
- Prenos znanja, prepoznavanje in razširjanje primerov dobrih praks, oblikovanje inovativnih pristopov.
- Oblikovanje in izvajanje programov za podporo aktivnemu življenju in izenačevanju možnosti invalidov.
- Zaposlovanje invalidov.

Pomen zaposlovanja invalidov

Posameznik	Delodajalec	Država
<p>Zagotavljanje lastne socialne varnosti.</p> <p>Ohranjanje in nadgradnja psihofizičnih potencialov.</p> <p>Možnost osebnostnega razvoja.</p> <p>Preprečevanje socialne izključenosti.</p>	<p>Večji nabor potencialnih kandidatov na trgu dela, zlasti v obdobjih pomanjkanja kadrov.</p> <p>Veščine uspešnega vključevanja invalidov v procese dela koristne tudi na področju zaposlovanja starejši delavcev.</p> <p>Pozitivni učinki družbeno odgovornega poslovanja.</p> <p>Ob ustreznih spodbudah ekonomsko smiselne zaposlitve.</p>	<p>Manjšanje odvisnosti prebivalstva od pasivnih ukrepov socialne politike,</p> <p>Izločanje dela populacije iz trga dela prispeva k manjšemu BDP.</p> <p>Uresničevanje ustavnih in drugih pravnih zavez.</p> <p>Preprečevanje negativnih družbenih učinkov socialne izključenosti. Vključujoča družba ima večji razvojni potencial.</p>

